

ПРОМІНЬ ПРОСВІТИ!

За вас правда, за вас слава і воля святая!

Газета ГО «Криворізьке міське правозахисне товариство»

Ми тут: <http://www.kmpzt.org.ua> На фейсбуці — у групі "ПРОМІНЬ ПРОСВІТИ ЄДНАННЯ"

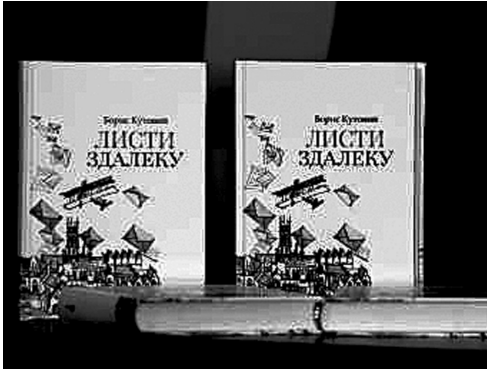
МАНДРІВНИЙ ФЕСТИВАЛЬ DOСUDAAYS UA У КРИВОМУ РОЗІ. ПІДСУМКИ

(Читайте на 3-й стор.)

У Дніпрі презентували книгу ветерана російсько-української війни «Листи здалеку»

У Дніпрі відбулася презентація книги ветерана російсько-української війни, офіцера ЗСУ Бориса Кутового «Листи здалеку». Як розповідає автор — керівник-координатор гуманітарних проєктів «Допомога йде», «Допомога Схід», «АРТПЕРЕМІР'Я» офіцер Цивільно-військового співробітництва Борис Кутовий, цей художній твір — збірка листів-алегорій звиязця, що перебуває на фронті, до маленького хлопчика —

свого сина. У книзі йдеться не про війну, а про спомини, подорожі, мрії й любов до країни, близьких і життя.

«Книга почалася із простої СМС-ки, яку я набрав, коли було важко і не міг говорити. Але я хотів передати частку свого серця. А найкраще це можна зробити листуванням. Тому ця книга написана у формі листів солдата до маленького сина. Книга про те, що допомагає на війні бути сильними. Вона світла — у ній багато жартів і пригод — бо з війни ніколи не пишеш додому про кров, адже це означає, що війна тебе перемогла... А у пам'яті хочеться залишитися світлим,

добрим, натхненим. Ця книга містить відповідь на запитання: чому вдається перемагати, витримувати труднощі, що допомагає вижити? Чого більше у серці солдата — подоланого страху, ненависті до ворога, чогось іншого? Ні — у серці захисника більше любові й доброти. Саме це дозволяє вистояти, свідомо йти на війну — навіть на смерть. Любов до країни складається з дуже особистих чеснот — любові до рідної землі, батьків, які привели тебе у світ, любові до дитини, до жінки, до справи, яку робиш. Із усього цього складається велика та сильна Любов до Батьківщини, яка дає сили й мужність навіть загинути заради цієї любові», — каже Борис Кутовий.

За його словами, книга зацікавить дорослих і дітей, тому в межах благодійних проєктів з допомоги постраждалим від війни мешканцям сходу, понад 130 бібліотек у Дніпропетровській, Донецькій, Луганській областях безкоштовно отримають примірники книги «Листи здалеку».

«Листи здалеку» — діалогія, тому ближчим часом вийде її продовження. Презентації книги відбудуться як на Донбасі, так і в інших регіонах. «Листи здалеку» можна не тільки прочитати у бібліотеках, а й знайти у вільному продажі. Кошти від реалізації долучать до гуманітарних ініціатив «Допомога йде», «Допомога Схід» і «АРТПЕРЕМІР'Я», які реалізують на постраждалих від війни територіях України.

Магда КАЛИНОВСЬКА,
сайт «Дніпроград», 11 грудня 2019 року

ЧИТАЙТЕ В ЦЬОМУ ЧИСЛІ:

- ❖ ПРО оцінку одного з масивів правоохоронної системи в Кривому Розі;
- ❖ ПРО видання ветерана російсько-української війни:
- ❖ ПРО Мандрівний кінофестиваль у Кривому Розі у вигляді підсумків його проведення силами ГО «КМПЗТ»...

Як це робиться. Аксіоми буття.

(Продовження. Початок — у числі 22-му газети за цей рік)

«Зшити світ з надій і з дитячих мрій - ось для вітру змін робота!», - це я так переклав рядок з рок-баллади «Скорпіонз» 1990 року, часів великих сподівань Європи. І є інша думка, що викладена в давньому китайському прислів'ї: дуже не поталанило тому, чие життя прийшлося на часи змін. Два світи, дві різні епохи, дві протилежні думки. І Україна, що застрягла між двома світами. Ми прагнемо змін, сподіваємось на них і, одночасно, обґрунтовано боїмося їхніх наслідків. Через те вирвалися, начебто, без бою з радянської азіатчини, а справжніх змін не досягли, обмежились зовнішніми декораціями, потьомкінськими селами, які, доречі, саме в Україні й будувалися.

«НЕПОТРІБНІ РЕЧІ»

Радянська система не була ані правовою, ані людяною, але вона була системою, і той, хто її розумів, міг нею скористатися, досягти потрібного результату. Була практика звернень, скарг громадян, які розглядалися бездушними бюрократами; але бюрократи себе любили, «те-

плім місцем» не ризикували, скарги не замовчували. Була прокуратура, яка, безумовно, працювала сама на себе, але бачила свою силу в тому, аби не давати міліції розслабитися і заснути в неробстві. Міліцейське керівництво теж не поспішало прикривати підлеглих, аби не підставитися самому. Яким би високим не було керівництво, а про можливість вилетіти з обійми, почути вранці під віком гуркотіння «чорного воронка» замість шелесту персональної «Волги» воно пам'ятало! Перебудова і демократизація позбавили міліцію та прокуратуру єдиного їхнього стимулу до роботи на благо держави: страху. А про совість тут ніколи й не чули, не з їхнього лексикону це слово. Влада ж над людьми, можливість служити собі та начальству, а не закону і державі, в них залишилась.

Президенти незалежної України, яскраві представники партійно-радянської номенклатури, не боялися беззаконня, бо виростили саме в ньому, вони боялися чужих, інших людей та ідей. І тому всі генеральні прокурори і міністри внутрішніх справ при них були абсолютною копією радянських.

(Продовження на 3-й стор.)

ВПЛИВ РЕФОРМАЦІЇ

(Закінчення, початок – у минулому числі)

Великого значення надавали протестанти шкільній освіті. До Лютера головним методом пізнання світу була схоластика. Вона ґрунтувалася на авторитетних творах минулого, вчені античних філософів. Як основний метод дослідження використовували логіку Аристотеля. Лютер і його послідовники заклали основи сучасної масової державної школи, без якої неможливий суспільний розвиток і технічний прогрес. Значну увагу вони приділяли вивченню мов та науковим експериментам. Лютер учив, що розум — це великий Божий дар. Людина зобов'язана використовувати його у всіх справах. У тому числі й тих, які не стосуються морального вибору. Проголошення духовної рівності всіх людей стимулювало розвиток уявлень про рівність політичну. Тому у країнах, де реформати становили більшість, мирянам надавалися великі можливості в управлінні церквою, а громадянам — в управлінні державою. Тобто Реформація призвела до швидкого поширення демократії й суттєвого обмеження абсолютної влади монархів.

Незалежні протестантські церкви сприяли зростанню національної свідомості народів Північної Європи, які в часи католицизму перебували на периферії християнського світу. Вивчення Біблії рідною мовою призвело до збільшення кількості як початкових навчальних закладів (парафіяльних шкіл), так і вищих, що мало вияв у створенні університетів для підготовки кадрів національних церков. Для деяких мов навіть була створена писемність, щоб мати можливість перекласти і надрукувати ними Біблію. Завдяки цьому істотно підвищився культурний та освітній рівень багатьох європейських народів.

Реформація ідейно підготувала прогресивні суспільно-політичні зміни в тих країнах, де протестанти становили більшість населення. Під її безпосереднім впливом сформувався особливий тип людської особистості. Зцементувалися основи високої моралі, гуманістичної філософії, було започатковано ідеологію громадянського суспільства. Нема жодних сумнівів у тому, що Реформація змінила вектор історичного розвитку Західного світу, заклавши в суспільстві як засадничі, саме євангельські принципи взаємин індивідів, соціальних груп і соціуму в цілому. «Реформація розбудила в людях прагнення свободи, вищого й чистішого типу громадянства. Там, де поширювалася Реформація, в людей зростала самосвідомість», — зазначив Джон Ф. Герст у книжці «Коротка історія Реформації». Багато істориків стверджують: той західний цивілізований світ, яким він є нині, частиною якого також прагне стати Україна, сформувався під благотворним впливом ідей Реформації. Протестантська цивілізація всотала найкращі досягнення Західного середньовіччя, зберегла традиції римського права, самоврядування міст, автономію університетів.

Реформація призвела до появи багатьох особливих рис моралі й культури Нового часу. Протестантизм сприяв

виробленню особливої етики, що й нині визначає свідомість, звичаї і поведінку багатьох мільйонів людей у країнах Західної Європи і Північної Америки. Передусім це шанобливе ставлення до людини, до праці, економічної діяльності, договірних відносин, а також чесність, акуратність, точність, педантизм, законслухняність, небайдужість до всього, що відбувається у твоїй громаді, у країні і світі, інші чесноти. Ці та інші ідейні, соціальні й культурні засади протестантизму стали потужною кореневою системою сучасного добробуту більшості розвинутих країн нашого континенту та Північної Америки. Вони були і залишаються підґрунтям працелюбства, організованості, високого рівню життя, побутової і політичної культури. Отже, Реформація докорінно змінила цивілізаційне обличчя Західного світу. Вона кардинальним чином посприяла створенню і тривалому існуванню того суспільного і соціального ладу, що й нині домінує в більшості європейських країн.

Реформація мала надзвичайно важливий культурний аспект. Великий внесок у культуру Німеччини зробив ідеологічний, духовний і безумовно політичний лідер Мартин Лютер, переклавши Біблію німецькою мовою. Він став творцем літературної німецької мови. Наступники Лютера, а також відомі представники німецької культури, літератури, юристи, богослови, філософи захоплювалися багатством, красою і виразністю мови вождя Реформації і широко використовували її у своїх творах.

Багатогранна титанічна діяльність Лютера посприяла тому, що мова перекладеної ним Біблії з дивовижною швидкістю поширилася серед німецького народу. Це прискорило процес мовної і політичної консолідації доти розділених багатьох десятків німецьких князівств і малих держав. Адже велика кількість діалектів і говірок стояла на перешкоді культурного, духовного, ідеологічного та політичного об'єднання німців. Зрештою, єдина багата і виразна мова призвела до прискорення процесу консолідації німецької нації, до створення внаслідок об'єднання всіх земель великої єдиної, сильної і багатонаціональної держави.

Майже неможливо відшукати в історії тодішньої Європи ще якусь іншу постать, крім Лютера, яка б таким вирішальним чином вплинула на духовну консолідацію свого народу, формування його національного характеру, менталітету і способу життя. Незаперечний вплив особистості М. Лютера й ініційованих ним реформ не тільки на всю протестантську цивілізацію, але й на культуру багатьох європейських народів.

Навіть затяті атеїсти визнають: протестантизм спрямовує людину не тільки на небесне, але й на земне. Передусім це стосується ставлення до праці, бо вона - справа Богоугодна. Одна з цілей нашого перебування на землі – чесно, сумлінно і наполегливо працювати, завжди дотримуватися обіцянок, сумлінно виконувати свої обов'язки відповідно до професії, місця, яке людина

посідає в суспільстві, до її соціального статусу. Тобто бути відповідальним перед громадою, суспільством і державою. За дотримання й виконання своїх обов'язків кожен мусить нести відповідальність і звітуватися перед Богом. Лютер навчав, що практична діяльність християн у світі є виявом християнської любові до ближнього.

Протестанти виробили сувору, логічну й послідовну етику праці, стверджуючи, що вона встановлена Богом, тому мусить бути метою всього життя кожної здорової дорослої людини. Ефективне виробництво, підприємництво мотивуються не користю, а здирством. Навпаки, воно розглядається як виконання релігійного обов'язку й високе служіння Богові. Багатство розцінюється не як можливість забезпечити собі гріховно-безтурботне життя, а як підстава служіння вищому ідеалові. Воно сприймається як закономірний наслідок виконання професійного обов'язку. Бажання бути багатим задля задоволення примх і надмірних потреб свого тіла чи марнославства – гріхове. Воно таке саме абсурдне й аномальне, як і бажання бути хворим або калікою.

Ділова людина стала ідеалом протестантизму. Це тверезий, практичний, ошадливий, небагатослівний, стриманий у вияві емоцій підприємець — ремісник, фермер. Він завжди якісно і ґрунтовно виконує свою роботу. Виготовляючи продукцію для потреб людей, він настільки старанно працює, неначе вона призначена для самого Бога. Це людина слова і діла, яка постійно й наполегливо вдосконалює свою майстерність і якій чужі почуття заздощів до успіхів колег. Дослідники не мають жодних сумнівів щодо великого значення етики аскетичного протестантизму для розвитку нової цивілізації, що в суспільних науках дістала назву капіталізм. Оскільки вона спрямована на всебічний розвиток економіки і зростання виробництва високоякісної потрібної споживачам продукції.

Протестантська етика заперечує все те, що належить до так званого престижного споживання, марнотне прагнення виділитися чи похизуватися навіть чесно набутим багатством, бо вважає це виявом бездуховності та ірраціональності (тобто - дурості). Ідеал справжніх протестантів – відмова від усього зайвого (через це великого поширення набуло благодійництво), скромність і поміркованість. Протестантизм став релігією прихильників розумного, осмисленого буття, тому дав сакральну санкцію тотальній раціоналізації всіх виявів повсякденного життя. Він виховує у своїх adeptів найкращі людські якості: стриманість, ввічливість, толерантність, надійність, відповідальність за слова і вчинки, повагу до чужої гідності, особисто хоробрість, готовність прийти на допомогу ближнім (усім, хто її потребує). Саме такі особливості характеру християнина стали на всі часи невід'ємними правилами поведінки справжніх джентльменів.

Протестантська етична система вчить очищувати людське життя від пристрастей та ірраціональних інстинктів. Вона закликає підпорядковувати їх воровому і послідовному раціоналізму, постійному самоконтролю і самоперевірці їхньої етичної значущості. Володіння собою, вміння контролювати емоції і пристрасті стало одним із основних ідеалів практичного життя людей у країнах протестантського світу.

Реформація, проголосивши новий погляд на призначення людини у світі, її розум, волю, минуле, сучасне і майбутнє, позначилася і на такій сфері духовної діяльності людської істоти як мистецтво. Протестантський світогляд захопив багатьох художників, композиторів, скульпторів і письменників Німеччини, Нідерландів, меншою мірою видатних митців інших країн. Під його впливом у мистецтві чільне місце посіли християнські мотиви. Особливим об'єктом дослідження і відтворення художніми засобами стала концепція спокуси, гріха і каяття, оскільки вона моделювала реальну поведінку індивіда в суспільстві.

Певною мірою торкнулася Реформація й України. Значна кількість заможних, освічених і впливових людей поді-

ляли погляди Лютера. М. Грушевський писав, що в першій половині XVII століття Українська церква (тоді вона підпорядковувалася Константинопольському патріархові) запозичила багато протестантських ідей. Цьому особисто сприяв київський митрополит (патріарх) Петро Могила, видатний богослов і високоосвічена людина. Відомий мандрівник Павло Алеппський писав, що мешканці Української козацької держави, навіть жінки й діти, були письменні й ходили до церкви зі своїми молитовниками. Парафіяни мали вплив на призначення священників і брали активну участь у церковному житті. Але цей позитивний процес був грубо перерваний після захоплення з волі царизму Української церкви Московським патріархатом і брутальним, насильницьким насадженням у ній чужинських традицій.

Наскільки актуальне й ефективне вчення Лютера в наш час, бачимо на прикладі його батьківщини. Після Другої світової війни в західній частині переможеної, розділеної і пригнобленої Німеччини, що в жовтні 1949 року отримала назву ФРН, до влади прийшли політики, які сповідували християнські цінності (представники партій ХДС і ХСС). Завдяки їхньому професіоналізму, патріотизму й високим моральним якостям упродовж десяти-п'ятнадцяти років розгромлена і спустошена країна відродилася і, неначе легендарний птах Фенікс, постала з попелу. Сучасна Німеччина – економічний і політичний локомотив Західної Європи, одна з наймогутніших країн світу. Нинішній голова її уряду Ангела Меркель, дочка протестантського пастора, вже 17 років є лідером партії християнських демократів (ХДС). За результатами останніх парламентських виборів вона вчетверте стала канцлером (головою уряду) країни.

Ця скромна жінка, до речі, доктор наук з фізики, як і личить справжньому державному діячеві, має доволі скромні статки. На відміну від «наших» політиків, здебільшого дітей колишніх комуністів і кагебістів, що були виховані «совками» й босяками, а не християнами та українцями, (звісно ж, цілковитих невігласів з питань фізичної хімії, зате неперевершених фахівців з корупції і дербану бюджетних коштів), А. Меркель не має жодного бізнесу, мільярдів (мільйонів) доларів на банківських рахунках чи в офшорах, десятків квартир, будинків, сотень гектарів землі, автомобілів, яхт і літаків. Не носить ця найвпливовіша у світі жінка коштовних прикрас, дорогих і модних суконь, туфель, капелюшків, сумочок чи інших аксесуарів, не має на голові фарбованої коси, не робить пластичних операцій, не розмальовує обличчя, щоб у свої 63 мати вигляд 30-річної. Очевидно, керується в житті й політичній діяльності євангельськими словами про те, що найголовніша прикраса кожної жінки – не зовнішність і не одяг, а мудрість, скромність і доброта. Саме тому прагматичні німці вчетверте довірили фрау Меркель штурвал величезного й потужного державного корабля. Вони впевнені: її тендітні, але міцні руки вміло і професійно вестимуть його вигідним для нації політичним курсом, оминаючи скелі та айсберги у бурхливому, штормовому морі мінливого сучасного світу.

Отож, констатуємо: завдяки Мартину Лютеру та ініційованій ним Реформації велика частина людства зробила чергову, масштабну, значною мірою вдалу спробу віднайти істинного Бога. Але, як бачимо, зла і несправедливості у світі від того не поменшало. Головна причина всіх бід нашої цивілізації - гріховна природа людини, що від часів Адама й до нині залишається незмінною. Через неучтвю й бездуховність багатьох його нащадкам падати у темну безодню загибелі значно легше і комфортніше, ніж підніматися на круту, освітлену сонцем правди вершину життя і спасіння.

Анатолій КОВАЛЬЧУК,
м. Бориспіль

Світлину взято із сайту релігійно-інформаційної служби України, яка розміщена за посиланням: https://risu.org.ua/ua/index/all_news/culture/religious_holidays/68804/

Як це робиться. Аксиоми буття.

(Продовження. Початок на 1 стор)

Якась професійність, а тим більше принципність, їм не була потрібна: вгадати та догодити – ось їхня гасла. Призначення міністром внутрішніх справ Юрія Луценка – то яскравий приклад порожніх, декоративних змін. Абсолютно ні в чому (щодо правоохоронної системи) не професійний, він почав роботу із заяв про те, як він «вишикує» ментів, примусить їх служити закону. Але в найкоротший термін «закохався» у своїх підлеглих, почав вихвалити та нагороджувати тих, кого вчора обіцяв вигнати в шию, а то й посадити. І при черговій зміні влади сів за грати сам під насмішки та оплески «непотопляємих» колишніх.

На посаді генпрокурора він не розкрив справу Гонгадзе, не знайшов жодного з убивць Майдану, не вийшов на замовників Ганзюк... Він знову погрожував і нахвалював, але результат не досягав ні в чому. Якщо його попередник з не зовсім шляхетним прізвиськом Пшонка прославився портретом в тозі римського патриція, то Луценка ми запам'ятаємо тільки через нескінченні скандали та наказ 2016 року, яким всі скарги на місцеві прокуратури пересилались до цих самих прокуратур. Теж, до речі, римський досвід. Коли цезарю повідомляли про негаразди та зловживання в безкрайніх провінціях, він просто надсилав скаргу прокуратору названої провінції. Той вирішував справу, розправляючись зі скаржником, а могутня імперія повільно занепадала та гинула під ударами варварів. Але звідкіля нашим цезарям знати історію? І звідкіля не юрист Луценка може знати, що закон «Про звернення громадян» забороняє пересилати скарги тим, на кого скаржаться?! В принципі, така практика існувала завжди, але скарги пересилались на місця «для реагування», а не для розгляду. Луценка ж просто виключив себе і генпрокуратуру з робочого процесу. Варто було перевірити: обидва «гарячі телефони» Генпрокуратури, і той, що починається з 0 800..., і той, що починається з 0 44..., не відповідали ніколи.

Для чого балакучому і досвідченому Порошенку знадобилося робити з без'язкого юридичного невідгласа Луценка генпрокурора? Він не міг не розуміти, що такі пародійні постаті підривають його авторитет. Я бачу два впливових моменти, засвоєних Порошенком з юності: по-перше, надійніше, коли є свій, перевірений підлабузник; по-друге, більш яскраві особистості можуть з часом скласти конкуренцію. І ця радянська традиція зіграла з «однотуровим» злий жарт, бо на виборах 2019 року в усьому оточенні діючого тоді президента не знайшлося нікого, хто міг би конкурувати з абсолютно невідомими, але новими.

А що на наших, місцевих теренах відбувається з прокуратурою? Останній прокурор міста Новіков в моїй присутності зателефонував начальнику слідства Саксаганського РВ і у відвертих висловах пояснив, що вся його робота зводиться до одного питання: хто дозволив?! Хто дозволив невідомій кількості нестворених осіб, що назвали себе обслуговуючим кооперативом, робити щось більше, ніж те, для чого вони існують, тобто, для вивозу сміття та здійснення охорони? Хто дозволив їм разом робити те, на що вони не мають права поодиночки? Цих питань дійсно було б достатньо, але заступник прокурора міста Алімагомедов ще й конкретизував їх десятком пунктів вказівок слідству. Після кволий неміч процесуальних керівників з прокуратури Саксаганського району такий підхід давав надію, про що я і сказав Алімагомедову. Відповідь його стала пророцтвом: «Йде реформа, прокуратуру міста скасовують. Ось побачите, гірших залишать, досвідчених порозганяють!» Так і сталося. В місцевій прокуратурі номер три не знайшлося людей, здібних хоча б переписати від свого імені те, що вимагали зробити прокурор Алімагомедов і колишній начальник слідства Панчук. Вони пішли іншим шляхом: тобто, почали зволікати час та переконувати мене, що злочин – то не злочин, бо не доведено; що рішення суду – то далеко не все, що я маю ще з'ясувати, що це рішення означає, чи можливо його виконати і як саме його виконувати...

Зі щирістю досвідчених інтриганів вони скаржаться на неробство і некомпетентність слідчих, хоча ті, в свою чергу, скаржаться, що прокурори гальмують слідство відсутністю кваліфікованих вказівок. Вони говорять на прийомі одне, а письмово повідомляють

інше. Вони не погоджуються з моїми думками і не мають своїх. Це з їхньої подачі в одне (під номером ... 118-те) провадження об'єднано таку кількість різних матеріалів, що слідчі не здатні запам'ятати, що й де знаходиться. Це вони надають вказівки і не стежать за їх виконанням. Це вони впевнені, що їхні вказівки та вимоги КПК носять факультативний характер, що «процесуальна незалежність» слідчого означає його безкарність, що ніяких важелів впливу на них нема і не потрібно, бо на зарплату результат їхньої роботи ніяк не впливає. Кривцун С.О., Роденко О.О., Кривдюк С.В., Коваленко Д.О., Хоружко С.Л., Дикий Д.П., Тумко В.І., Кузьменко С.В., Лейкін А.І., Кавун В.В., Чеботова Т.В., Прудніков Р.А. Це працівники прокуратури, теперішні і колишні, що «керували» справою № ... 118, і керували явно не туди! Я вже не пригадаю, хто з них що казав і який вигляд мав. Окрім останнього, старшого групи з трьох осіб Кузьменка С.В., з яким спілкувався

у вересні. Він запам'ятався двома моментами з довгої промови ні про що: 1. він знає обставини, за яких рішення суду, що набрало законної сили, можна не виконувати; 2. мені не вдається оскаржити державну реєстрацію кооперативу, що не відповідає дев'яноста відсоткам вимог власного статуту та закону «Про кооперацію», оскільки він зареєстрований давно. Я, безумовно, не юрист і не претендую, але думка, що тривале порушення закону стає нормою і не є порушенням, мене вразила! Доречі, надані ним вказівки мали термін виконання до 1 листопада. Зараз кінець грудня, зрушень – нуль. Мабуть тому, що його вказівки базуються на тих двох оригінальних юридичних міркуваннях, які мені так запам'яталися.

Місцеві прокуратури на сьогодні є підрозділами прокуратури області. Окрім функції процесуального керівництва, вони зберегли ще деякі, які легко і звично ігноруються. Одна з таких функцій – розслідування правопорушень з боку працівників поліції. В прокуратурі області є для цього слідчий відділ. Моя заява про службу недбалість начальника слідства Криворізького МУ Гоптарева, його відмову виконувати вимоги КПК, прокуратура відхилила; відомості в ЄРДР було внесено лише за ухвалою суду. За два роки справу шість разів закривали два працівники Другого слідчого управління: Арсенюк і Єрохін. Вони тупо переписували скасовану постанову, ставили нову дату і закривали справу знову, «забуваючи» мене повідомити про закриття. П'ять разів я не тільки оскаржував закриття в суді, але й скаржився генпрокуророві на бездіяльність названих панів, спираючись на чергову ухвалу суду. Востаннє я звертався вже до нового, ну, у всякому випадку, з новим прізвиськом... Але скарга знов повернулася до Арсенюка та Єрохіна! Вони ж мовчать, тягнуть час, перешкоджають моєму праву на судово оскарження.

Я називаю імена рядових працівників поліції та прокуратури, але майже не називаю керівників, з якими мав справу. Це зайве: кожен з вас може піти під будь-яким приводом в УВС або в прокуратуру і на другому поверсі, на стіні біля приймальної начальника, побачити портрети усіх, хто колись з цих кабінетів керував. І ті, що пішли тихо, і ті, що пішли з ганьбою, однаково представлені на параді марнославства. Подивіться в очі цим лицарям з холодним серцем та запаленням розуму перед тим, як іти на чергове коло боротьби за свої права. Боротися доведеться саме з такими.

В романі Ю. Домбровського «Факультет непотрібних речей» так само названо юрфак, бо законність та справедливість – то речі абсолютно зайві в тоталітарній радянській державі. В посттоталітарній Україні ми пішли іншим шляхом: створили і утримуємо на свій кошт цілу непотрібну інституцію, прокуратуру, яка не розуміє своєї ролі в правовій системі, заважає людині на її шляху до відновлення законного права, є теоретично поліцейською бездіяльністю та загального правотомоного нігілізму.

А тепер я хочу додати родзинку до своєї розповіді про непридатну для вживання за призначенням прокуратуру: той самий прокурор третьої криворізької прокуратури Кузьменко, що вважає рішення суду аргументом другорядним, а моє законне право – порожнім звуком, переходить на роботу суддею. Президент Зеленський затвердив. Сподіваюсь, що хоч не в нашому регіоні!

СУД ТА СПРАВА

Лев Толстой всевітньо відомий своїми романами. Його мала проза – то більше для літературознавців та гурманів слова. Повесть «Смерть Івана Ілліча» – 70 сторінок філософських роздумів героя та автора. У свої 45 років Іван Ілліч Головін зробив кар'єру судді у другій інстанції тієї судової системи, що склалася в Російській імперії після реформи 1864-го року. Тоді було введено інститути присяжних та судових слідчих, незмінюваність суддів... Дійсно великий реформатор Олександр ІІ хотів зробити, як краще, а вийшло, як завжди. Герой – син бездушного кар'єриста, що все життя займав непотрібні місця у непотрібних інстанціях; він швидко засвоїв головні принципи бюрократії: відсторонення від себе усіх обставин, що не стосуються служби, протекціонізм, владу над тими, хто попався в тенета системи, де не закон, а людина вирішує долю іншої людини. Він любить свою роботу навіть не за гроші, яких не так і багато, а за владу

над іншими. Дрібні люди чомусь впевнені, що гроші і влада зроблять їх цікавішими, вагомішими. І ось, коли життя тільки налаштовується, невідома важка хвороба швидко тягне його до могили. Іван Ілліч ображений на всіх: на лікарів, які ставляться до нього, як до звичайного хворого, на друзів, на жінку і дітей, що недостатньо йому співчужують, на жорстокість і несправедливість Бога... Тільки після тяжких страждань і важких роздумів він починає розуміти, що він – такий, як усі, що ніякої влади і ніякої особливості в нього ніколи не було. Був суддею – став підсудним, а потім і приреченим! І тільки перед самим кінцем заспокоюється, в труні лежить красивіше, ніж був за життя. «Смерть – єдине, що він зробив правильно» – висновок автора. Я не претендую на стовідсоткове розуміння Толстого. У видатному творі кожен знайде для себе щось нове, іншим невідоме. Я, наприклад, побачив думку про те, що людям з дрібною душею, не здібним розуміти інших та співчувати, не слід обіймати посади, де від тебе залежить чиясь доля.

Десь, в році 2013-му, коли я зрозумів, що голова Саксаганського суду С.С. Мхітарян, який слухав мій цивільний позов, знущується з закону і з мене, я придбав на базарі за 5 гривень «Смерть Івана Ілліча» у паперовій обкладинці і намагався оскаржити йому подарувати. Він перелякано відмовився, сказав, що вже читав цей твір. Тепер він на пенсії, є час перечитати, подумати... Та й іншим не зайве це зробити!

У році, що минає, я лише раз звертався до Саксаганського суду, намагався оскаржити бездіяльність слідства. П'ять томів паперового хаосу, відсутність прогресу протягом шести з половиною років – все це не стало аргументом для слідчого судді Ткаченка. Він не став читати справу, відмовився викликати процесуального керівника. Рішення про відмову в задоволенні скарги він прийняв заздалегідь. Але, розуміючи, що порушення вимог КПК занадто очевидні, він «дозволив» мені скаржитися на слідство поліцейському керівництву, тобто, знову ж таки тим, хто і є порушником. Єдине, що дало слухання скарги, це те, що я знову передивився матеріали провадження і переконався: все – брехня, окаямилування!..

Продовжую залишатися ідеалістом і вважаю, що права та свободи громадян захищає суд. Не громадянин в суді, а саме суд! Суд за заявою громадянина повинен розібратися, з'ясувати всі обставини справи і відновити право. Це його місія. Без цього він є лише ще однією декорацією, непотрібною в природі річчю.

Компетентність судді виявляється в кваліфікованості його рішень, їх дієвості. Якщо суддя не бачить можливості відновити право позивача, він не відпрацьовує свою зарплатню і має бути замінений на ліпшого. Мене навіть не лякають мрії про електронний суд, який в наші часи не така вже й фантастика. Якщо я впевнений у своїй правоті, мені байдуже, хто винесе законне рішення: напівсонний та напівписьменний суддя чи комп'ютер!

ПРО ЩО КІНО?...

В далеких країнах я не бував, та й навряд чи колись побуваю. Порожнє ротозівство під назвою «туризм» з роками приваблює мене все менше. Досягнення інших держав у справі дотримання законності та прав людини я спостерігаю в літературі та в кіні. Нема на землі раю, і янголи на ній не живуть. Просто люди, різні люди! Хоч художні образи не є реальними, але написані вони з прототипів, цілком реальних осіб. І якщо навіть образ ідеалізований, легендарний, то слід пам'ятати, що легенди складають про гідних.

У вісімдесяті роки радянський глядач був у захваті від образу комісара поліції Катань з фільму «Спрут». Італійське кіно в повному обсязі віддзеркалило справжню війну, що вела держава з мафією протягом десятиріч. Хто ж змінив хід цієї війни? Паоло Борселіно, Джовані Фальконе, Пьетро Грасо... Це імена керівників поліції та прокуратури, які не скаржилися на складність завдань, на брак повноважень, на недосконалість законодавства, на тотальну корупцію, на слабкість громадянського суспільства, справді заляканого бандитами зі столітнім досвідом. Вони робили свою справу, вимагали від законодавця змін і нових повноважень і досягли результату: люди почали боятися закону більше, ніж бандитів, повірили в державу. Судові процеси проти членів злочинних угруповань нараховували сотні підсудних. Реальністю все це зробили люди значного інтелекту і великої відповідальності.

Всі вони загинули у цій війні, але померли героями, а не розчавленими мафією хробаками. І Італія пішла вперед, за десятирок років досягла таких успіхів у економіці і рівні життя, що стала привабливою для сотень тисяч наших заробітчан. Це ще один приклад того, що законність, захищеність прав та свобод людини є передумовою прогресу, соціального розвитку. Всі байки про традиції, особливості національної свідомості було розвінчано. Приклад, і далеко не поодиноким! Коли обговорюють культурний та економічний занепад Кривбасу, помітний навіть на загальному невисокому сьогоденному рівні, звичай додають: так це ж місто «зеків»! Я не сперечаюся, не заступаюся за рідне місто, а просто нагадую, що Америка, Сполучені Штати, – то країна «зеків», каторжників, засланих туди, звідкіля не втечеш. І гени злодіїв та вбивць нікуди не поділися.

(Закінчення. на 4 стор)

МАНДРІВНИЙ ФЕСТИВАЛЬ DOCUDAYS UA У КРИВОМУ РОЗІ. ПІДСУМКИ

Фінішував XVI Міжнародний кінофестиваль документального кіно про права людини DOCUDAYS UA, який втринадцяте мандрував Кривим Рогом. Загальний висновок: фестиваль вдався. Ми провели всі кінопокази і семінари, які планували. А ще (додатково до нашої програми) провели кінопоказ у бібліотеці № 1 міста Кривого Рогу і провели семінар у будівельному коледжі.

Як і кожного року, цього року нас радо зустрічали під час проведення наших заходів у 70-ій школі (під керівництвом завідувачки учбової частини Олени Лизогуб), в 7-ій бібліотеці (завідувачка – Наталя Моїсєєнкова). А ще – в будівельному ліцеї, що в Тернівському районі, де кінопоказ вдалося сумістити з семінаром із кібербезпеки (організатор – викладачка історії Тетяна Дормидонтова).

5 грудня в одній з аудиторій КЕІ КНЕУ на високому рівні пройшов захід на тему: «Інформаційні війни. Гібридна війна Росії проти України». Захід вдався завдяки цікаво викладеній лекції професора, доктора технічних наук Ігоря Шелевицького (про це ми вже писали в минулому числі нашої газети); а після неї був ще й перегляд фільму «Bilingcat : правда в світі постправди».

12 грудня наша організація провела семінар у будівельному ліцеї на тему «Екологічні проблеми Криворіжжя. Балка «Північна Червона». На семінарі великий обсяг матеріалу з названого питання виклали наші керівники Ми-

кола Коробко і Володимир Налужний. Стало зрозуміло, що найближчим часом цю тему треба ще більше розгорнути й організувати захід в рамках уже кілька років діючого Партнерства «ВідріС», аби вийти на певні результативні рішення.

13 грудня в аудиторії КЕІ КНЕУ ми демонстрували для студентів фільм «Колір фасаду: синій». Після демонстрації пройшло коротке обговорення, на якому згадувались деякі історичні пам'ятки Кривого Рогу. До того ж, постійної уваги потребують будівлі, на стан яких ми звернули увагу ще під час проведення заходів українсько-польського Партнерства «ВідріС» у Кривому Розі в рамках проекту зі створення в місті екомузею «Оберіг». Цього ж дня зранку в 70-ій школі ми демонстрували два фільми «Райдужні діти: портрет Еліки», та «Колір фасаду: синій». Демонстрації відбулись при заповненому залі, куди прийшли й студенти військового ліцею.

9 грудня в комунальному закладі палац культури «Карачуні» проходив показ фільму «Я виросла поки ви спали».

Школярі 12-ої і 23-ої шкіл, які сюди прийшли, після фільму взяли участь у короткому обговоренні.

10 грудня в 7-ій міській бібліотеці о 13-30 ми демонстрували фільм «Райдужні діти: портрет Еліки». Як на мене, це один із найвдалих фільмів цього річного мандрівного фестивалю, який дуже органічно сприймали учні всіх вікових категорій. В ньому режисерці фільму в коротенькому сюжеті вдалося зачепити одразу кілька тем на прикладі невеликої розповіді бельгійської дівчинки про свою поїздку до бабусі в Іран. В Ірані – інша культура і мова, але ж тема вічних людських цінностей (любові до дітей, до своїх рідних) не має кордонів.

Таким чином, фільми в нашому місті подивились і обговорили учні 86-ої, 70-ої, 12-ої, 23-ої шкіл і школи-саду в селищі Недайвода, що в Криворізькому районі. Завдяки встановленню контакту із вчителями 70-ї і 86-ї шкіл, які радо пішли нам назустріч, заходи на наших локаціях були цікавими і продуктивними.

Окремо мова – про перегляд, який відбувся 10 грудня у Криворізькій академії патрульної поліції. Ми там демонстрували унікальний фільм «Чистильщики». Для новоствореної академії фільм про особливості функціонування соціальних мереж став справді корисним, і майбутні поліцейські після закінчення фільму обмінялись думка-

ми. Важливо відзначити, що начальник академії Андрій Шевченко після інформації про DOCUDAYS UA висловив зацікавленість у нашому подальшому співробітництві.

Якщо ж говорити про уроки з цього річного фестивалю, то, на мою думку, варто повернутись до практики «Листів – підтримки» від організаторів фестивалю з Києва, з Міністерства культури України й Державного агентства України, які спрямовувались у відділи культури міст і населених пунктів у попередні роки. До того ж, у Кривому Розі протягом останніх років стало вже традицією планувати заходи Мандрівного кінофестивалю на першу декаду правозахисту, що на початку грудня, що є додатковим організаційним моментом.

Фільми і заходи КГЦ «Шелтер+» заслуговують на окремий огляд і публікацію в нашій газеті. В наступному числі ми плануємо опублікувати цей матеріал.

Олександр ЧИЖИКОВ,
координатор Мандрівного фестивалю документального кіно про права людини DOCUDAYS UA у Кривому Розі

На світлині: під час семінару і кіносеансу 12 грудня в Тернівському будівельному ліцеї
Фото Володимира НАЛУЖНОГО

Як це робиться. Аксиоми буття.

(Закінчення. Початок на 1 стор)

Просто гору в країні взяли ліпші, талановитіші і освіченіші, справді патріотично налаштовані й законотворчі. Їм – вільний шлях і повага, про них знімає фільми Голівуд. Перша світова війна в Європі кинула в Америку чергову хвилю емігрантів, серед яких було більш ніж достатньо людей асоціальних, отруєних беззаконням і безкарністю важких часів. До того ж криза кінця 20х років...

Повний правовий нігілізм та звиряча жорстокість – ось що зробило з неписемного, придуркуватого і неохайного хлопця зі злиденної емігрантської родини короля мафії. Не менше чотирьох сотень організованих вбивств, у сорока з яких він брав особисту участь, рекет, розбійні напади, економічні злочини на сотні тисяч доларів... Справжній виклик державі, тим, цінностям, на яких відбулась нова нація. І держава прийняла цей виклик. Якщо карний розшук не міг нічого вдіяти в межах закону і своїх повноважень, то було задіяно інтелектуальну гвардію – економічний підрозділ, податкову (у нашому розумінні – ВБРСВ(ОБХСС), або ВБСЗ). Тобто, у нашому ж розумінні, – найбільш корумповану і нікчемну структуру в поліції. Якщо ніхто не дає свідчень проти звіра в людському обличчі, то не слід на цьому й заціклюватися. В нього є гроші, багато грошей, які він усвоїв зухвалості не намагається навіть приховувати. І нема ніякої можливості при всьому бажанні сплатити податки з цих грошей, бо вони – здобуті злочинним шляхом. Або пояснити джерело прибутків, сплатити податки і видати себе, або сісти за ґрати за несплату податків! Не тільки неписьменний Альфонсо Капоне, а й десяток його висококваліфікованих і високооплачуваних адвокатів потрапили в цю пастку. Крок за кроком слідчий Еліот Несе з колегами розплутували павутиння, збирали інформацію про статки бандита. Коли справу було передано до суду, Капоне все ще не відчував сили капкану, в який потрапив, був переконаний, що хитрість адвокатів, гроші та страх зроблять свою справу. Тривалий процес теж не злякав його: докази обвинувачення не певні, присяжні «оброблені». В житті все могло відбуватися інакше, але у фільмі про суд над Капоне сценарист звів найважливіше в сцену одного

засідання. Слідчий приносить судді доказ того, що присяжні можуть бути не об'єктивними: простий папірець зі списком, що має бути таємницею до початку засідання. Формально це не доказ, суддя не може відмовити громадянам в їхньому законному праві. Але хвилина роздумів, і суддя наказує судовому приставу просто поміняти місцями склад присяжних у двох процесах. «Якщо в правосудді є сумнів, то я не суддя, а ми не в Америці!», – таким був хід його думок. Далі – слухання, в якому визнано доведеними не всі епізоди, відмова в заставі і вирок: одинадцять років в'язниці, штраф 50 тисяч, 7692 доларів судових витрат і 215 тисяч неспланих податків. Суддю звали Джеймс Уілкерсон. Згадайте це ім'я, коли хтось із українських суддів почне розказувати, що він тільки писарчук, який порівнює тексти в папірцях, де «законодавець не встановив», «позивач не довів», «слідством не доведено»... Поки Капоне гнів у в'язниці від сифілісу, його друзяки перебили один одного, Америка переборола цю напасть, здолала економічну кризу і ввійшла у Другу світову таку, як ми її знаємо. Могутній військово-і цивільний флот, авіація, найкращим чином озброєне військо. Гуманітарна і військова допомога всій антигітлерівській коаліції, Другий фронт. Післявоєнна допомога і участь у перебудові Німеччини. Талант і праця американців створили по-справжньому нову, сучасну цивілізацію. В радянському бойовику «Місце зустрічі змінити не можна» є сцена, коли непрофесійний Шарапов і бездушний мент Жеглов на розваленій тарантайці намагаються наздогнати бандитів, що летять нічною Москвою на «Студебекері». «У «Студера» мотор вдвічі!», – охолоджує їхній запал літній водій. Так, Америка сорокових – вся вдвічі, втричі, в'пятеро потужніша проти «великого й могутнього!» Я шхияю голову перед технічним прогресом, але ніколи не забуваю, що його зробили можливим такі поліцейські і такі судді, як у них. Доречі, – виборні, а не призначені, судді і шерифи.

Розроблений американцями для повоєнної Німеччини план Маршала передбачав не тільки демілітаризацію економіки, але й (в першу чергу) заборону на роботу в органах державного управління для осіб, що працювали на нацистську державу. Це не була дискримінація, це була така ж життєва необхідність, як видалення ушкоджених гангреною тканин людини.

Цей позитивний досвід, що за десять років підняв з руїн Німеччину, ніяк не приживається в нас. Як в п'ятдесяті роки Хрущов не впорався з пережитками сталінщини, так потім ми не впоралися з нащадками брежнєвщини. І так само зараз новий президент і уряд ніяк не впораються з нездарами та пристосуванцями, що залишилися від часів Януковича та Порошенка. Головне питання сьогодні полягає не в тому, де знайти нових суддів, прокурорів, поліцейських і таке інше, а як позбавитися від тих, що є. Час іде, час працює не на нас. В умовах економічного занепаду і загального беззаконня я чую новини про призначення добре відомих Гальченка та Геращенко радниками міністрів соцполітики та внутрішніх справ. І в мене виникає питання: що вони можуть порадити?! Чи можуть витягнути державу з болота ті самі люди, що її туди занурили? Здається, це зі сфери фантастики, а я цей жанр переріс! Сподіваюсь, президент Зеленський додивився до кінця фільм з актором Зеленським, в якому народ України повірив у майбутнє, підтримав державу власними грошима. Це теж – не чиста вигадка сценаристів, а факт з історії Швеції. Тільки передумовою для цього була повага і довіра до короля та уряду. Якщо наш президент дійсно сподівається на повторення в нас такого сценарію, то має пам'ятати, що під «чесне» слово тих, хто зараз плаває вгорі, ніхто й копіяки не дасть!

Минає 2019-й. Після Майданів та революцій, що не принесли змін на краще, ми тихо переобрали президента та парламент. Зрушень у ключовому питанні, питанні прав та свобод людини, знову не спостерігається. Ще в жовтні я особисто запропонував криворізьким правозахисникам поділитися в пресі своїми досягненнями за рік, що минув. Не відгукнувся жоден. Погана ознака!

Інколи доходять вісті, що хтось виграв справу проти України в Європейському суді або якийсь український суддя повстав проти системи, але окремі випадки не міняють ситуації в цілому. Між громадянином України та його правом – чи то стіна, чи то прірва під назвою «держава».

Законні та демократичні шляхи начебто випробувані всі. Які залишаються ще, гадати не буду, бо чомусь погані передбачення збуваються послідовно, а добрі – ні!

Леонід БАГАШВІЛІ,
м. Кривий Ріг.
На світлині: Леонід БАГАШВІЛІ

Промінь Просвіти Є
Видавець і засновник – ГО «Криворізьке міське правозахисне товариство».
Свідоцтво про державну реєстрацію № 2162 – 900 р, видане 23.02.2017 р.
Передплатний індекс: 60093
Адреса редакції: 50099, м. Кривий Ріг, вул. Церковна, буд. 3, к. 210. e-mail: kmpzt@ukr.net.
Тел. 067-568-39-73, 050-413-12-95

Редактор газети: Сергій ЗІНЧЕНКО.
Редакційна колегія: Сергій ДАШКОВСЬКИЙ, Сергій ЗІНЧЕНКО, Микола КОРОБКО (голова об'єднання), Олександр ЧИЖИКОВ. Логотип виготовив Вадим БОРИСЕНКО. Газета виходить двічі на місяць. Комп'ютерна верстка Л. Верьовки.

Відповідальність за точність наведених фактів, цифр та імен несуть автори матеріалів.
Редакція не рецензує і не повертає рукописи.
За умови використання наших матеріалів посилання на газету «Промінь Просвіти Є» обов'язкове.

Газету друкує офсетним способом КП «Криворізька друкарня» Криворізької міської ради 50050, м. Кривий Ріг, пр. Металургів, 28, тел. 90-63-35.
Обсяг – 1 друкований аркуш.
Наклад – 1000 примірників.
Замовлення № 1952.